

**Szkoła Muzyczna I stopnia nr 1
w Krakowie im. St. Wiechowicza**

**PROGRAM NAUCZANIA
SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA**

FAGOT

**sześćioletni i czteroletni cykl nauczania
Dział instrumentalny**

Opracował: mgr Dominik Tekielak

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz. U. z dnia 28 sierpnia 2019 r. Poz. 1637)

Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z dnia 5 lipca 2019 r. Poz. 1247)

Statut Szkoły Muzycznej I Stopnia Nr 1 im. Stanisława Wiechowicza w Krakowie.

CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką Uczni:

- 1) rozwija uzdolnienia muzyczne i predyspozycje do gry na fagocie - odpowiednio do wieku;
- 2) zdobywa wiedzę o muzyce, zna podstawowe pojęcia i terminy muzyczne; 3) chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie

Uczeń zna i stosuje w praktyce różnorodne metody pracy z instrumentem.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce

Uczeń realizuje indywidualne i zespołowe projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności.

4. Przygotowanie do występów publicznych

Uczeń posiada umiejętności w zakresie występów publicznych.

CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

1. Rozbudzenie zainteresowania muzyką

Uczeń:

- 1) świadomie słucha muzyki i dokonuje właściwego wyboru literatury muzycznej oraz nagrań;
- 2) rozpoznaje brzmienie fagotu w słuchanych utworach;
- 3) znajduje w środkach masowego przekazu informacje o interesujących go nagraniach muzycznych, poszerzających jego wiedzę w tym zakresie;
- 4) porównuje różne interpretacje wysłuchanych utworów;
- 5) poszerza wiedzę na temat epok w historii muzyki i kompozytorów;
- 6) zna podstawową literaturę muzyczną przeznaczoną na fagot;
- 7) zna w stopniu podstawowym historię swojego instrumentu;
- 8) gra utwory o zróżnicowanym charakterze wybrane przez pedagoga;

- 9) zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne, w szczególności: dźwięk, melodia, harmonia, rytm, agogika, metrum, artykulacja, dynamika, tonacja, gama, pasaż, akord;
- 10) wykorzystuje poznaną wiedzę z zakresu epok, stylów i kompozytorów w pracy nad utworami oraz podczas rozmów o muzyce;
- 11) wykazuje szczególne zainteresowanie grą na instrumencie.

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie

Uczeń:

- 1) czyta poprawnie nuty w kluczu basowym;
- 2) zna zasady notacji muzycznej w stopniu umożliwiającym samodzielne odczytanie zapisu nutowego w ramach realizowanego programu;
- 3) zna budowę i higienę użytkowania stroika fagotowego;
- 4) przestrzega podstawowych warunków higieny pracy (np. wietrzenie pomieszczeń, odpowiednie oświetlenie, prawidłowe ustawienie pulpitu);
- 5) dba i właściwie troszczy się o instrument;
- 6) potrafi określić poszczególne części fagotu;
- 7) samodzielnie składa i rozkłada instrument;
- 8) opanował technikę prawidłowego oddechu i zadęcia;
- 9) kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza;
- 10) utrzymuje właściwą postawę ciała podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce;
- 11) zna i stosuje właściwą aplikaturę w obrębie skali B1-f1;
- 12) zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji, w szczególności legato, non legato;
- 13) umiejętnie stosuje podstawowe określenia dynamiczne, takie jak: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo;
- 14) prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa;
- 15) właściwie odczytuje i realizuje rytm w wykonywanych utworach;
- 16) potrafi nastroić instrument z pomocą nauczyciela oraz dba o poprawną intonację dźwięków;
- 17) dysponuje biegłością palcową w stopniu podstawowym;

- 18) zwraca uwagę na jakość i estetykę dźwięku;
- 19) realizuje w stopniu zadowalającym przewidziane dla niego zadania techniczno-wykonawcze.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce

Uczeń:

- 1) samodzielnie i bezbłędnie odczytuje dostosowany do jego możliwości zapis nutowy; uwzględnia metrykę, dynamikę i agogikę;
- 2) interpretuje utwory pod nadzorem pedagoga zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej; wyraża emocje i wydobywa charakter utworu;
- 3) samodzielnie i efektywnie ćwiczy, korygując popełniane błędy;
- 4) poprawnie wykonuje z pamięci wyznaczoną przez pedagoga część utworu lub ćwiczenia;
- 5) jest przygotowany do gry z akompaniamentem;
- 6) w muzykowaniu zespołowym uczy się współpracy i odpowiedzialności.

4. Przygotowanie do występów publicznych

Uczeń:

- 1) odpowiedzialnie i świadomie przygotowuje się do występów publicznych;
- 2) potrafi dostroić instrument podczas występów publicznych;
- 3) koncentruje się zarówno przed grą, jak i podczas występu przed publicznością;
- 4) dokonuje prawidłowej analizy własnej gry;
- 5) bierze udział w popisach szkolnych i koncertach okolicznościowych

II. MATERIAŁ NAUCZANIA

CYKL SZEŚCIOLETNI

Klasa I cyklu sześcioletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Znajomość podstawowych wiadomości na temat budowy instrumentu, umiejętność prawidłowego nazywania poszczególnych części fagotu.
2. Umiejętność składania, rozkładania i pielęgnacji instrumentu.
3. Prawidłowa postawa podczas gry, odpowiedni układ rąk i palców.

4. Właściwe zadęcie i prawidłowy oddech przeponowy.
 5. Nauka zapisu nutowego :
 - dźwięki w kluczu basowym
 - wartości rytmiczne nut i pauz
 - zastosowanie krzyżyków, bemoli i kasowników
 6. Prawidłowe rozpoczęcie dźwięku.
 7. Artykulacja : legato i non legato.
 8. Umiejętność gry w dynamice mezzo forte , forte.
 9. Metrum i rytm :
 - takty dwu, trzy i czteromiarowe
 - podział wartości do ósemek włącznie.
 10. Nauka i rozwijanie koncentracji i pokonywania tremy podczas występu publicznego.
- Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i trójdźwięki :

- gama durowa w obrębie jednej oktawy do 1 znaku przykluczowego
- trójdźwięk durowy

Szkoły i etiudy :

- R. Dzięgielewski : Szkoła na fagot
- J. Weissenborn – Szkoła na fagot
- J. Sebba –Abracadabra bassoon

Utwory :

1. B. Bartok – Adagio
2. D. Kabalewski – Nasz kraj
3. B. Bartok – Wybór pieśni
4. C. Barratt – Bravo bassoon
5. C. Loane, R. Duckett – Team woodwind - bassoon

Klasa II cyklu sześcioletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Wiadomości na temat budowy i pielęgnacji fagotu.
2. Doskonalenie techniki zadęcia.
3. Rozwijanie artykulacji legato i non legato.
4. Dynamika :
 - forte, piano.
5. Metrum i rytm :
 - takty dwu, trzy i czteromiarowe
6. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z tremą
7. Doskonalenie gry z akompaniamentem fortepianu.
9. Rozwijanie wrażliwości na estetykę dźwięku.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasáže :

1. Gamy durowe w obrębie 2 oktaw do 2 znaków.
2. Trójdźwięk wraz z przewrotami.

Szkoły i etiudy :

1. R. Dzięgielewski : Szkoła na fagot
2. J. Weissenborn – Szkoła na fagot
3. C. Barrat – Bravo Bassoon
4. J. Sebba – Abracadabra Bassoon

Utwory :

1. R. Terechin – Szkoła gry na fagocie – wybór utworów z akompaniamentem fortepianu.
2. B. Bartok – Wybór Pieśni.
3. G. Gerschwin – Pieśń
4. C. Barrat – Bravo Bassoon
5. C. Loane, R. Duckett – Team woodwind – bassoon

I inne proste utwory na fagot z fortepianem.

Klasa III cyklu sześcioletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Doskonalenie rozpoczęcia i zakończenia dźwięku
2. Kształtowanie dźwięku na długich wartościach nut.
3. Doskonalenie techniki zadęcia.
4. Artykulacja:
 - legato
 - non legato
 - wprowadzenie artykulacji staccato
5. Dynamika :
 - piano, forte, mezzo forte.
 - wprowadzenie stopniowania dynamiki : crescendo, decrescendo,
6. Metrum i rytm :
 - dwu, trzy i czterodzielne.
 - triole.
7. Doskonalenie gry z akompaniamentem fortepianu.
8. Ćwiczenia gry utworów na pamięć.
9. Rozwijanie wrażliwości na estetykę dźwięku.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasaże :

1. Durowe i molowe do 2 znaków w obrębie dwóch oktaw.
2. Pasaże wraz z pasażem rozłożonym

Szkoły i etiudy :

1. R. Dzięgielewski – Szkoła na fagot
2. J. Weissenborn – Szkoła na fagot
3. B. Komorowski, W. Osadzin – Wybór etiud na fagot

Utwory :

1. J. Brahms – Kołysanka
 2. R. Schumann – Wesoły Wieśniak
 3. A. Walaciński – Ballada o pancernych
 4. M. Rose – A Miscellany for bassoon zeszyt 1.
 5. M. Matuszewski – Łatwe utwory na fagot z fortepianem
- Lub inne utwory na fagot z fortepianem lub bez, o podobnym stopniu trudności.

Klasa IV cyklu sześcioletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Wiadomości z zakresu historii i budowy instrumentu i stroika. Zasady konserwacji i pielęgnacji fagotu.
2. Doskonalenie techniki prawidłowego zadęcia.
3. Artykulacja :
 - non legato
 - legato
 - doskonalenie techniki staccato.
4. Dynamika :
 - forte piano, mezo forte.
 - stopniowanie dynamiki : crescendo decrescendo.
6. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej, z pamięci oraz z akompaniamentem.
7. Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem.
8. Nauka gry a vista.
9. Metrum i rytm :
 - dwu trzy i czterodzielne
 - doskonalenie trioli.
10. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego - unisono, duet.
11. Rozwijanie umiejętności koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Rozwijanie podstawowych elementów obycia estradowego.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasaże :

1. Durowe i molowe do 3 znaków w obrębie dwóch oktaw.
2. Trójdźwięki wraz z przewrotami.

Szkoły i etiudy :

1. R. Dzięgielewski – Szkoła na fagot
2. J. Weissenborn – Szkoła na fagot
3. B. Komorowski, W. Osadzin – Wybór etiud na fagot
4. W. Seltsmann, G. Angerbofer – Das fagott

Utwory :

1. W. A . Mozart – La Ci darem la mano.
 2. L. van Beethoven – Kontredans
 3. A. Chaczaturian – Andantino
 4. H. Arlen – Over the rainbow
 5. M. Rose – A Miscellany for bassoon – zeszyt 1 i 2
 6. H. Laszlo – Music for bassoon – zbiór utworów klasycznych w opracowaniu na fagot i fortepian
- Lub inne o podobnym stopniu trudności, dostosowane do umiejętności ucznia.

Klasa V cyklu sześcioletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Doskonalenie techniki zadęcia.
2. Artykulacja – doskonalenie wszystkich poznanych dotychczas form : legato, non legato, staccato.
3. Dynamika :
 - Forte, piano, mezo forte, mezo piano.
 - Crescendo, decrescendo.
4. Umiejętność samodzielnego dostrojenia się i intonacji podczas utworu.

5. Doskonalenie samodzielnej pracy nad utworami.
6. Doskonalenie gry a vista.
7. Dalsze zdobywanie umiejętności gry pod kierunkiem nauczyciela w prostych formach muzykowania zespołowego - unisono, duet, trio.
8. Rozwijanie umiejętności koncentracji zarówno podczas zajęć jak i podczas publicznych występów.
9. Walka z tremą.
10. Rozwijanie wrażliwości na estetykę brzmienia.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasaże :

1. Gamy durowe i molowe do 4 znaków w formie legato i non legato.
2. Pasaże wraz z przewrotami.
3. Interwały tercji.

Szkoły i etiudy :

1. W. Seltmann, G. Angerbofer – Das fagott
2. B. Komorowski, W. Osadzin – Wybór etiud na fagot

Utwory :

1. H. Laszlo – Music for bassoon
 2. M. Rose – A Miscellany for bassoon
 3. A. Vivaldi – Fragmenty sonat i koncertów.
 4. G. Krzanowska – Chorał i tarantella na fagot
 5. J. Galliard – 6 Sonat na fagot i fortepian – fragmenty do wyboru
- Lub inne o podobnym stopniu trudności, dostosowane do umiejętności ucznia.

Klasa VI cyklu sześcioletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Doskonalenie zadęcia.
2. Doskonalenie wszystkich poznanych wcześniej form artykulacji :

- legato, non legato, staccato.

3. Rozwijanie poznanych rodzajów dynamiki :

- Forte, piano, mezo forte, mezo piano, sforzato.

- Crescendo, decrescendo.

4. Rozwijanie gry a vista.

5. Rozwijanie samodzielności w pracy nad utworami.

6. Dalsze rozwijanie wrażliwości na estetykę dźwięku.

7. Walka z tremą.

8. Posiada wiedzę na temat ubioru jak i zachowania na scenie.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasaże :

1. Gamy durowe i molowe do 5 znaków w formie legato, non legato i staccato.

2. Gama chromatyczna.

3. Pasaże wraz z przewrotami.

4. Interwały tercji.

Szkoły i etiudy :

1. W. Seltmann, G. Angerbofer – Das fagott

2. B. Komorowski, W. Osadzin – Wybór etiud na fagot

3. L. Milde – etiudy techniczne.

Utwory do wyboru:

1. A. Vivaldi – Koncerty na fagot – wybór części

2. J. Galliard – 6 sonat na fagot

3. B. Marcello – Sonaty

4. L. Bernastein –Bernstein for bassoon and piano

5. L. Milde – Tarantella

6. B. Dvarionas – Temat z wariacjami

7. Utwory kompozytorów Radzieckich – zeszyt 1 i 2.

8. C. Saint Saens – Słoń

Lub inne o podobnym stopniu trudności, dostosowane do umiejętności ucznia.

CYKL CZTEROLETNI

Klasa I cyklu czteroletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Podstawowe wiadomości na temat budowy instrumentu, umiejętność prawidłowego nazywania poszczególnych części fagotu.
2. Umiejętność składania, rozkładania i pielęgnacji instrumentu.
3. Prawidłowa postawa podczas gry, odpowiedni układ rąk i palców.
4. Nauka właściwego zadęcia i prawidłowego oddechu przeponą.
5. Nauka zapisu nutowego:
 - dźwięki w kluczu basowym
 - wartości rytmiczne nut i pauz
 - rola i zastosowanie krzyżyków, bemoli i kasowników.
6. Prawidłowe rozpoczęcie dźwięku.
7. Nauka prawidłowej artykulacji : legato i non legato.
8. Umiejętność gry w dynamice mezzo forte , forte.
9. Znajomość podstawowych wartości rytmicznych i miarowych :
 - takty dwu, trzy i czteromiarowe
 - podział wartości do ósemek włącznie.
10. Nauka i rozwijanie koncentracji i pokonywania tremy podczas występu.
11. Przyswojenie podstawowych elementów obycia estradowego.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasaże :

1. gama durowa do 2 znaków przykluczowych
2. pasaż.

Szkoły i etiudy :

1. R. Dzięgielewski : Szkoła na fagot
2. J. Weissenborn – Szkoła na fagot
3. J. Sebba – Abracadabra bassoon

Utwory :

1. A. Walaciński – Ballada o pancernych
 2. B. Bartok – *Adagio*
 3. D. Kabalewski – *Nasz kraj*
 4. B. Bartok – Wybór pieśni
 5. R. Terechin – Szkoła gry na fagocie – wybór utworów z akompaniamentem fortepianu
 6. R. Schumman – *Wesoły wieśniak*
 7. C. Loane, R. Duckett – Team woddwind - Bassoon
- Lub inne o podobnym stopniu trudności, dostosowane do umiejętności ucznia.

Klasa II cyklu czteroletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Wiadomości na temat budowy i pielęgnacji fagotu.
2. Doskonalenie techniki zadęcia.
3. Rozwijanie artykulacji legato i non legato.
4. Doskonalenie gry w dynamice :
 - forte, mezzo forte, piano.
 - crescendo, decrescendo.
5. Metrum i rytm :
 - takty dwu, trzy i czteromiarowe
 - podział wartości do szesnastek włącznie.
 - triole.
6. Umiejętność nastrojenia się i właściwej intonacji.
7. Doskonalenie gry z akompaniamentem fortepianu.
8. Rozwijanie wrażliwości na estetykę dźwięku.
9. Umiejętność radzenia sobie z tremą i koncentracją podczas występu.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasaże :

1. Gamy durowe i molowe do 3 znaków.

2. Trójdźwięk wraz z przewrotami.

Szkoły i etiudy :

1. R. Dzięgielewski : Szkoła na fagot

2. J. Weissenborn – Szkoła na fagot

Utwory :

1. R. Terechin – Szkoła gry na fagocie – wybór utworów z akompaniamentem fortepianu.

2. B. Bartok – Wybór Pieśni.

4. G. Gerschwin – Pieśń

5. J. Weissenborn – Capriccio

6. L. van Beethoven – Kontredans

7. W. A . Mozart – La Ci darem la mano

8. M. Matuszewski – Łatwe utwory na fagot i fortepian

9. M. Rose – Miscellany for bassoon

Lub inne o podobnym stopniu trudności, dostosowane do umiejętności ucznia.

Klasa III cyklu czteroletniego.

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Doskonalenie rozpoczęcia i zakończenia dźwięku

2. Kształtowanie dźwięku na długich wartościach nut.

3. Rozwijanie i doskonalenie techniki zadęcia.

4. Artykulacja:

- legato

- non legato

- wprowadzenie artykulacji staccato

5. Dynamika :

- piano, forte, mezzo forte.

- Stopniowanie dynamiki : crescendo, decrescendo.

6. Metrum i rytm :

- dwu, trzy i czterodzielne.

- triole.

7. Doskonalenie gry z akompaniamentem fortepianu.

8. Rozwijanie umiejętności gry a vista.
9. Ćwiczenia gry utworów na pamięć.
10. Rozwijanie wrażliwości na estetykę dźwięku.
11. Rozwijanie umiejętności muzykowania zespołowego.
12. Doskonalenie umiejętnego koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu.
13. Rozwijanie podstawowych elementów obycia estradowego.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasaże :

1. Durowe i molowe do 4 znaków w obrębie dwóch oktaw.
2. Trójdźwięki wraz z przewrotami.
3. Interwały tercji.

Szkoły i etiudy :

1. R. Dzięgielewski – Szkoła na fagot
2. J. Weissenborn – Szkoła na fagot
3. B. Komorowski, W. Osadzin – Wybór etiud na fagot
4. W. Seltsmann, G. Angerbofer – Das fagott

Utwory :

1. A. Vivaldi – Koncert na fagot C- dur – cz. I
 2. B. Marcello – Sonata
 3. L.van Beethoven - Kontredans
 4. H. Laszlo – Music for bassoon – zbiór klasycznych utworów w opracowaniu na fagot
 5. J. Kalliwoda – Wybrane części - Wariacje i rondo op. 57
 6. G. Krzanowska – Chorał I tarantella na fagot
- Lub inne o podobnym stopniu trudności, dostosowane do umiejętności ucznia.

Klasa IV cyklu sześcioletniego

I. Zadania techniczno – wykonawcze

1. Doskonalenie zadęcia.
2. Doskonalenie wszystkich poznanych wcześniej form artykulacji :

- legato, non legato, staccato.

3. Rozwijanie poznanych rodzajów dynamiki :

- Forte, piano, mezo forte, mezo piano, sforzato.

- Crescendo, decrescendo.

4. Rozwijanie gry a vista.

5. Rozwijanie samodzielności w pracy nad utworami.

6. Dalsze rozwijanie wrażliwości na estetykę dźwięku.

7. Walka z tremą.

8. Posiada wiedzę na temat ubioru jak i zachowania na scenie.

II. Materiał do realizacji :

Gamy i pasaże :

1. Gamy durowe i molowe do 5 znaków w formie legato, non legato i staccato.

2. Gama chromatyczna.

3. Pasaże wraz z przewrotami.

4. Interwały tercji.

Szkoły i etiudy :

1. W. Seltmann, G. Angerbofer – Das fagott

2. B. Komorowski, W. Osadzin – Wybór etiud na fagot

3. L. Milde – etiudy techniczne.

4. L. Milde – etiudy koncertowe

Utwory do wyboru :

1. A. Vivaldi – Koncerty na fagot wybór części.

2. L. Mercı – Sonata na fagot

3. B. Marcelo – Sonaty – wybór części

4. J. Galliard – 6 sonat na fagot

5. G. Tamplini – Fantazja na temat opery „ Don Pasquale „

6. M. Corette – Sonata

7. L. Milde – Tarantella

8. R. Paciorkiewicz – 2 miniatury na fagot

9. L. Bernastein - Bernastein for bassoon

10. C. Saint Saens – Słoń

11. H. Laszlo – Music for bassoon

12. Utwory radzieckich kompozytorów zeszyt 1 i 2.

13. F. Lehar – Gold und Silber

Lub inne o podobnym stopniu trudności, dostosowane do umiejętności ucznia.

III. KOMENTARZ DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA

Nauka gry na fagocie w szkole muzycznej I stopnia, jest podstawowym elementem wykształcenia muzycznego. Pozwala określić stopień przydatności absolwenta do dalszego kształcenia w szkole muzycznej II stopnia.

Nauka gry na fagocie obejmuje :

- rozwijanie techniki instrumentalnej
- rozwijanie pamięci muzycznej
- rozwinięcie wrażliwości na estetykę dźwięku
- rozwija poczucie rytmu
- samodzielne i świadome ćwiczenie oraz przygotowanie do zajęć
- kształtowanie gry a vista

Bardzo ważnym aspektem związanym z nauką gry na instrumencie jest dobór odpowiedniego programu, który będzie dostosowany do aktualnych możliwości technicznych ucznia. Oczywiście jest to, że wybrany utwór nie może być „poza zasięgiem” możliwości ucznia. Dobór programów musi się odbywać stopniowo w miarę rozwijania się techniki ucznia. Program ma charakter otwarty i można go ciągle poszerzać wprowadzając nowy repertuar.

Dopuszcza się do pewnych modyfikacji i odstępstw w realizacji minimum programowego i programu egzaminu promocyjnego w przypadku udziału ucznia w konkursie lub przesłuchaniu.

Wskazówki metodyczne :

Nauczanie indywidualne to specyficzna forma pracy z uczniem. Umożliwia dostosowanie metod nauczania do możliwości intelektualnych, technicznych ucznia, a także do jego wieku. Pozwala na osiągnięcie lepszych efektów pracy niż lekcje zbiorowe. Najważniejsze z metod to:

- omówienie problemu lub nowego materiału
- demonstracyjna forma przedstawienia prawidłowego wykonania omawianego problemu lub materiału
- demonstracyjne i werbalne przedstawianie zasad prawidłowych nawyków
- wykonawczych (prawidłowego dźwięku, interpretacji, strony technicznej - utworu)
- przedstawienie przez nauczyciela sposobów pokonywania problemów technicznych i interpretacyjnych.

Duże znaczenie ma również atmosfera podczas lekcji – miła i życzliwa, ale jednocześnie wymagająca postawa nauczyciela.

Od początku nauki gry na instrumencie uczeń powinien być przyzwyczajany do systematycznej pracy w domu, do zapamiętywania i przestrzegania wskazówek nauczyciela, dotyczących sposobu ćwiczenia oraz ilości czasu na to przeznaczonego. Koncentracja i uwaga muszą być jednakowe zarówno przy ćwiczeniu gam, jak i utworów.

Najważniejszym punktem nauki gry na fagocie jest zadęcie. Ćwiczenie powinno rozpoczynać się od nauki gry na samym stroiku, stosując odpowiedni układ warg i języka. Po opanowaniu tych wiadomości i umiejętności należy stopniowo dokładać pozostałe części fagotu cały czas kontrolując poprawność zadęcia. W miarę postępu i stopnia zaawansowania ucznia, nauczyciel powinien pozostawiać uczniowi więcej swobody w pracy nad zadaniem materiałem i jego realizacją. W tym celu wskazane jest opracowywanie repertuaru czy zadań technicznych w obecności nauczyciela, lecz bez jego ingerencji.

IV. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA, ROLA I KRYTERIA OCENY

Uczeń powinien opanować wybrany przez pedagoga program utworów zgodny z programem nauczania i minimum programowym obowiązującym w danej klasie i wykonać go z pamięci podczas przesłuchań półrocznych oraz przesłuchań i egzaminów promocyjnych i

końcowych. Program powinien być urozmaicony pod względem formy, stylu i charakteru utworów.

Dodatkową formą sprawdzania osiągnięć edukacyjnych są koncerty i audycje szkolne, występy pozaszkolne oraz udział w przesłuchaniach, festiwalach i konkursach.

Pracę ucznia ocenia się według następujących kryteriów:

- **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, będący laureatem konkursów i przesłuchań, prezentuje grę bezbłędną muzycznie i technicznie oraz ciekawą artystycznie. Ponadto wykazuje się nienaganną i wzorową postawą w zakresie kultury osobistej oraz poszanowania instrumentów i mienia szkolnego,
- **ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który prezentuje grę bezbłędną technicznie i muzycznie, opanował zakres materiału obowiązujący w danej klasie wykonał program w całości z pamięci,
- **ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował materiał nauczania danej klasy według obowiązującego programu, i prezentuje grę poprawną technicznie i muzycznie,
- **ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który wykonał program z niedociągnięciami muzyczno–technicznymi, intonacyjnymi i pamięciowymi, lecz opanował grę na instrumencie umożliwiającą postępy w dalszej nauce przy systematycznej pracy,
- **ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum programowego w danej klasie, jego wykonanie utworów charakteryzuje się brakami techniczno–muzycznymi, jednak nie wykluczającymi postępów przy dalszej systematycznej pracy,
- **ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum materiału przewidzianego w programie nauczania danej klasy oraz nie rokuje nadziei na dalszy rozwój muzyczno – artystyczny nawet przy intensywnej pracy.

Uczeń wykonuje program egzaminacyjny z pamięci. W przypadku niespełnienia tego wymagania jego ocenę obniża się o jedną notę niżej.

V. WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA

Warunkiem niezbędnym do realizacji programu nauczania są sprawne instrumenty i stroiki pozwalające uczniowi na właściwe ćwiczenie.

Innym bardzo ważnym elementem jest czysta sala z odpowiednim oświetleniem i pomocami dydaktycznymi min. krzesło, pulpit i lustro. Pomocny będzie również metronom i tuner.

Niezbędna jest również biblioteka zaopatrzona w odpowiedni i szeroki repertuar. Biblioteka szkolna powinna być w miarę możliwości aktualizowana o nowe pozycje literatury.

VI. EFEKTY KSZTAŁCENIA NA KONIEC NAUKI SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

Uczeń:

- 1) szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
- 2) przestrzega zasad kultury i etyki, prawa autorskiego oraz innych przepisów prawa związanych z ochroną dóbr kultury;
- 3) zna historię swojej dziedziny artystycznej;
- 4) posiada wiedzę niezbędną do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w swojej dziedzinie artystycznej;
- 5) zna związki między swoją i innymi dziedzinami sztuki;
- 6) uczestniczy w życiu kulturalnym;
- 7) prezentuje swoje dokonania;
- 8) kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną;
- 9) ocenia jakość wykonywanych zadań;
- 10) realizuje indywidualnie i zespołowo zadania oraz projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności;
- 11) pracuje w zespole w ramach przydzielonych zadań, biorąc współodpowiedzialność za efekt końcowy tej pracy;
- 12) komunikuje się i współpracuje z członkami zespołu;
- 13) buduje relacje oparte na zaufaniu;
- 14) prezentuje postawę proaktywną;
- 15) organizuje swoją pracę;

- 16) konsekwentnie dąży do celu;
- 17) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 18) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem;
- 19) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 20) wyszukuje, selekcjonuje i dokonuje oceny informacji zawartych w różnych tekstach kultury;
- 21) wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną w realizacji zadań artystycznych, do pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności;
- 22) planuje swój rozwój artystyczny i zawodowy;
- 23) jest świadomy swoich możliwości.